

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 25Co/77/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4119200723
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 01. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Lýdia Gálisová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2024:4119200723.4

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Lýdie Gálisovej a členiek senátu JUDr. Márie Malíkovej a JUDr. Sone Vackovej, v spore žalobcu: A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. XXX/X, zastúpeného: JUDr. Peter Harakály, advokát so sídlom Mlynská 28, Košice – Staré Mesto, proti žalovanej: KOOOPERATIVA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group, so sídlom Štefanovičova 4, 816 23 Bratislava, IČO: 00 585 441, zastúpená: JUDr. Danuše Tichá s.r.o., so sídlom Nám. M. Benku 6, 811 07 Bratislava – Staré Mesto, IČO: 52 058 310, o zaplatenie sumy 125 928 eura s príslušenstvom, o súdnom poplatku za žalobu a o nároku žalobcu na náhradu trov konania, o odvolaní žalobcu proti výroku III. uznesenia Okresného súdu Nitra zo dňa 27. marca 2023 pod č.k. 25C/5/2019-460, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie v napadnutom III. výroku **potvrdzuje**.

II. Žalovaná má voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%, o výške ktorých rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým uznesením prvým výrokom žalovanej uložil povinnosť zaplatiť na účet Okresného súdu Nitra súdny poplatok v sume 4 418,50 eura do 15 dní od právoplatnosti rozhodnutia, druhým výrokom žalobcovi voči žalovanej priznal náhradu trov konania v časti späťvzatia žaloby v sume 33 390 eura v rozsahu 100% a tretím výrokom žalobcovi voči žalovanej priznal náhradu ostatných trov konania v rozsahu 59,18%. Svoje rozhodnutie odôvodnil s poukazom na ustanovenia § 1 ods. 1, § 2 ods. 1 písm. a), § 4 ods. 2 písm. i), § 5 ods. 1 písm. a), § 6 ods. 1, § 9 ods. 2, 4, 9 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov, § 420 ods. 1, § 424, § 441, § 442 ods. 1, § 443, § 444, § 445, § 446, § 449, § 450, § 799 ods. 2 Občianskeho zákonníka, § 145 ods. 2, § 251, § 254, § 255 ods. 2, § 256 ods. 1 CSP.

1.1. Uviedol, že žalobca sa žalobou zo dňa 22.01.2019 domáhal sťaženia spoločenského uplatnenia v sume 83 952 eur s 5% úrokom z omeškania od 22.12.2018 do zaplatenia a zvýšenia spoločenského uplatnenia v sume 41 976 eur s príslušenstvom z dôvodu, že pri dopravnej nehode dňa 14.06.2017 ako spolujazdec utrpel ťažké ublíženie na zdraví. Na základe trestného rozkazu Okresného súdu Nitra zo dňa 12.06.2018 bol vodič D. E. uznaný vinným zo spáchania prečinu ublíženia na zdraví s tým, že prevádzkovateľ predmetného osobného motorového vozidla mal so žalovanou uzavretú poisťnú zmluvu o zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkovaním tohto vozidla. Nárok si žalobca uplatnil na súde v súlade so zákonom priamo voči poisťovni ako žalovanej.

1.2. Uviedol, že o nároku žalobcu na náhradu trov konania rozhodol v súlade s rozsudkom Krajského súdu v Nitre zo dňa 26.10.2022, č.k. 25Co/64/2021-411. Z odôvodnenia rozsudku Krajského súdu v Nitre vyplýva, že v priebehu konania na súde prvej inštancie žalovaná čiastočne akceptovala nárok žalobcu na sťaženie spoločenského uplatnenia a vyplatila mu v priebehu konania sumu 33 390 eur, preto žalobca v tejto časti vzal žalobu späť. Následne súd prvej inštancie konanie v časti o zaplatenie sumy 33 390 eur výrokom II. rozsudku č.l. 342, právoplatným dňa 11.12.2022 (v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Nitre zo dňa 26.10.2022, č.k. 25Co/64/2021-411) zastavil v zmysle § 145 ods. 2 CSP. Podľa názoru

súdu k zastaveniu konania v časti nároku žalobcu vo výške 33 390 eur došlo v dôsledku procesného zavinenia žalovanej, ktorá uznala v tejto časti nárok žalobcu. V priebehu konania na súde prvej inštancie zaplatila žalobcovi sumu 33 390 eur, žalobca následne čiastočne vzal žalobu späť v dôsledku správania protistrany v priebehu konania. Vzhľadom k tomu v tejto časti priznal žalobcovi voči žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% podľa § 256 ods. 1 CSP v časti späťvzatia z dôvodu procesného zavinenia protistrany.

1.3. Vo zvyšnej časti o nároku žalobcu na náhradu trov konania rozhodol podľa § 255 ods. 2 CSP podľa pomeru úspechu žalobcu v konaní, ktorý vo zvyšnej časti súd prvej inštancie vyčíslil v rozsahu 59,18%, ako rozdiel medzi úspechom žalobcu v konaní v rozsahu 79,59% a úspechom žalovanej v rozsahu 20,41%. Pri určení pomeru úspechu žalobcu v prevyšujúcej časti vychádzal z rozsudku Okresného súdu Nitra zo dňa 1. júna 2021, č.k. 25C/5/2019-342, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Nitre zo dňa 26. októbra 2022, č.k. 25Co/64/2021-411. Pomer úspechu žalobcu v konaní určil zo sumy nárokovanej v žalobe po odpočítaní úhrad žalovanej v priebehu súdneho konania (125 928 eur – 33 390 eur = 92 538 eura ako 100%) a sumy priznanej žalobcovi rozsudkom súdu prvej inštancie v spojení s rozsudkom odvolacieho súdu (73 648,80 eura ako 79,59%). Rozsah neúspechu žalobcu v konaní 20,41% bol určený na základe výroku III. rozsudku, ktorým žalobu vo zvyšku zamietol. Ten bol následne korigovaný rozsudkom odvolacieho súdu v II. výrokovej časti tak, že odvolací súd zamietajúci výrok rozsudku č. I. 342 zmenil tak, že žalovanú zaviazal zaplatiť žalobcovi za sťaženie spoločenského uplatnenia sumu 12 592,80 eura s 5%-ným úrokom z omeškania od 25.11.2019 do zaplatenia a z titulu zvýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia sumu 6 297,10 eura do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

1.4. Preto vyčíslil neúspech žalobcu v rozsahu 20,41% (zo žalovanej sumy po zohľadnení čiastočného späťvzatia z dôvodu úhrad žalovanej: 92 538 eur ako 100% mínus 73 648,80 eura = 18 889,20 eura). Žalobcovi bola v konaní spolu priznaná suma 73 648,80 eura, preto mal v konaní úspech v rozsahu 79,59%. Nepriznal mu sumu 18 889,20 eura, ktorá zodpovedá neúspechu žalobcu v konaní v rozsahu 20,41%. Na základe toho výrokom III. žalobcovi priznal nárok na náhradu trov v konaní (nad rámec čiastočného späťvzatia žaloby v rámci úhrad žalovanej v priebehu konania) v rozsahu 59,18% (79,59% - 20,41%). V zmysle § 2 ods. 2 zákona o súdnych poplatkoch preto zaviazal žalovanú na zaplatenie súdneho poplatku v sume 4 418,50 eura zo súdom priznanej sumy 73 648,80 eura v rozsahu 6%. O trovách konania rozhodol v zmysle § 255 ods. 2 CSP tak, že žalobcovi výrokom II. priznal voči žalovanej náhradu trov konania v plnom rozsahu v časti späťvzatia žaloby. Zároveň výrokom III. priznal žalobcovi ostatné (neuhradené) trovy konania v rozsahu 59,18 % (vychádzajúc z pomeru úspechu žalobcu v konaní – 79,59 %, zohľadniac pritom mieru neúspechu žalobcu v konaní – 20,41 %).

2. Proti tomuto uzneseniu vo výroku III. podal žalobca v zákonnej lehote odvolanie a navrhol uznesenie súdu prvej inštancie v napadnutej časti zmeniť a voči žalovanej mu priznal náhradu ostatných trov konania v rozsahu 100% a priznať mu právo na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%. Dôvodil s poukazom na ustanovenie § 365 ods. 1 písm. h) CSP, namietajúc, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

2.1. Namietal, že súd nesprávne posúdil jeho nárok žalobcu na náhradu trov konania. Rozsah náhrady trov konania bolo potrebné posúdiť podľa § 255 ods. 1 a 2 CSP s akcentom na skutočnosť, že rozhodnutie záviselo od voľnej úvahy súdu. Úprava náhrady trov konania v CSP vychádza z princípu zohľadňovania úspechu strany v civilnom spore. Samotný úspech strany v konaní však nie je možné hodnotiť mechanicky len porovnaním toho, akú sumu si uplatnil podanou žalobou a aká suma mu bola v konečnom rozhodnutí priznaná. Je potrebné prihliadať aj na ďalšie skutočnosti, a to na priebeh konania, predmet konania, druh uplatneného nároku a okolnosti prípadu, či rozhodnutie nezáviselo od úvahy súdu, prípadne či nezávisela výška plnenia od odborných znalostí a bola určená na základe znaleckého posudku. Pri mechanickom prístupe k hodnoteniu úspechu v konaní totiž veľmi jednoducho môže dôjsť k porušeniu základného princípu, na ktorom stojí civilné sporové konanie a ktorý je vyjadrený v článku 2 CSP. Podľa uvedeného ustanovenia totiž ochrana ohrozených alebo porušených práv a právom chránených záujmov musí byť spravodlivá a účinná.

2.2. Nárok a časť, ktorá mu bola v konečnom dôsledku priznaná súdmi, resp. súdmi zamietnutá, závisela výlučne od úvahy súdu v tom smere, ako posúdi mieru jeho spoluzavinenia na vzniku škody. Uvedenú mieru spoluzavinenia OZ presne nedefinuje, ale ponecháva úvahe súdu, aby tento zväžil všetky okolnosti prípadu a na základe toho následne určil pomernú mieru spoluzavinenia poškodeného. V danom prípade súd prvej inštancie v rozsudku č.k. 25C/5/2019-342 zo dňa 01.06.2021 v spojení s rozsudkom odvolacieho súdu č.k. 25Co/64/2021-411 zo dňa 26.02.2022 (správne malo byť 26.10.2022 – poznámka odvolacieho súdu) ustálil mieru spoluzavinenia žalobcu v rozsahu 10 %. V súčasnej právnej úprave civilného procesného práva nie je výslovne zakotvený princíp, podľa ktorého sa môže plná

náhrada trov konania priznať v prípadoch, ak síce nebol žalobcovi priznaný nárok v celej uplatnenej výške, avšak určenie výšky tohto nároku bolo závislé od samotnej úvahy súdu (zákon č. 99/1963 Zb. OSP takúto výslovnú úpravu obsahoval v ustanovení § 142 ods. 3). Uvedený princíp však má byť aj po rekodifikácii civilného procesného práva naďalej uplatňovaný na základe interpretácie všeobecného ustanovenia § 255 Civilného sporového poriadku v súlade s článkom 2 ods. 1, článkom 3 ods. 1 a článkom 4 CSP. Poukázal na uznesenie Krajského súdu v Bratislave č.k. 5Co/99/2017-359 zo dňa 31.03.2017, rozsudok Krajského súdu Košice č.k. 1Co/125/2017-346 zo dňa 14.03.2018, rozhodnutie Krajského súdu v Trnave sp.zn. 10Co/191/2017 zo dňa 13.12.2017, nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. II. ÚS 399/2019 zo dňa 15.04.2020. Za týchto okolností mu mal súd priznať náhradu ostatných trov konania v rozsahu 100%. Subsidiárne k tomu uviedol, že pokiaľ by aj bola za neúspech žalobcu považovaná ustálená miera spoluzavinenia, tak táto bola ustálená len v rozsahu 10%. V takom prípade by mala byť žalobcovi priznaná náhrada trov konania minimálne v rozsahu 80% (úspech žalobcu 90% - neúspech žalobcu 10% = celkový úspech žalobcu 80 %).

3. K odvolaniu žalobcu sa písomne vyjadrila žalovaná, ktorá uviedla, že s námietkami odvolateľa nesúhlasí. V konaní nebol spor o to, či má žalobca nárok na náhradu škody z ublíženia na zdraví z titulu sťaženia spoločenského uplatnenia, pretože nárok uznala a poistné plnenie žalobcovi vyplátila. Predmetom sporu však bola skutočnosť, že žalobca svojím konaním – nepripútaním sa bezpečnostným pásom – spoluzavinil rozsah škody na svojom zdraví. Súd rozhodoval o tom, či porušil povinnosť danú mu všeobecne záväzným právnym predpisom a ak áno, či bola príčinná súvislosť medzi porušením tejto povinnosti a následkom – rozsahom škody na zdraví, a teda, či je spoluzavinenie žalobcu zo strany žalovanej preukázané. Odborným vyjadrením preukázala, že pokiaľ by bol žalobca pripútaný bezpečnostným pásom, rozsah jeho zranení by bol minimálny. V tejto časti bola úspešná a súd spoluzavinenie žalobcu uznal. Z toho je zrejmé, že o trovách konania rozhodol v súlade s ustanovením § 255 ods. 2 CSP. Na základe uvedeného navrhla, aby odvolací súd napadnutý III. výrok uznesenia súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil.

4. K vyjadreniu žalovanej podal písomné vyjadrenie žalobca. Uviedol, že žalovaná opomenula skutočnosť, že v konaní namietala spoluvinu žalobcu až v rozsahu 50%. Právoplatným rozhodnutím odvolacieho súdu bola ustálená spoluvina v diametrálne odlišnej výške, v rozsahu 10%. Je zjavné, že bol aj do miery spoluzavinenia v konaní úspešnejší ako žalovaná, pretože, že spoluvina bola ustálená v minimálnej miere na rozdiel od postoja žalovanej. Aj v prípade, ak by bola miera uznania spoluviny v rozsahu 10% považovaná za jeho neúspech v konaní, stále by bol v konaní celkovo úspešný minimálne v rozsahu 80%.

4.1. V konaní nebol spor len ohľadne výšky miery spoluzavinenia na vzniku škody, ale aj ohľadne výšky samotnej škody stanovenej na základe odborného zhodnotenia bodového hodnotenia sťaženia spoločenského uplatnenia, ktorého výšku žalovaná spochybňovala. V konaní bola v celom rozsahu potvrdená správnosť bodového hodnotenia, na základe ktorého podal žalobu a v tomto smere bol v konaní v celom rozsahu úspešný.

4.2. Ďalej uviedol, že si v konaní neuznával vlastné spoluzavinenie. To napokon súdy ustálili na miere 10%, teda v miere minimálne odchyľnej od jeho postoja žalobcu. Ak by bola disproporcija medzi jeho postojom a súdom stanovenou mierou spoluzavinenia väčšia, bolo by možné uvažovať o tom, že nesprávne odhadol mieru vlastného pričinenia na vzniku škody. Pri tak malej odchýlke je spravodlivé konštatovať, že v tomto smere rozhodnutie súdu záviselo výslovne od jeho úvahy. V súčasnej právnej úprave civilného procesného práva nie je výslovne zakotvený princíp, podľa ktorého sa môže plná náhrada trov konania priznať v prípadoch, ak síce nebol žalobcovi priznaný nárok v celej uplatnenej výške, avšak určenie výšky tohto nároku bolo závislé od samotnej úvahy súdu (§ 142 ods. 3 OSP). Uvedený princíp však musí byť aj po rekodifikácii civilného procesného práva naďalej uplatňovaný na základe interpretácie všeobecného ustanovenia § 255 CSP v súlade s čl. 2 ods. 1, čl. 3 ods. 1 a čl. 4 CSP.

5. Krajský súd v Nitre, ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané stranou sporu v zákonom stanovenej lehote na podanie odvolania (§ 359, 362 ods. 1 CSP) a zistení, že spíňa náležitosti § 363 CSP, viazaný dôvodmi a rozsahom odvolania (§ 379, § 380 CSP), viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 CSP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP) vec prejednal a dospel k záveru, že uznesenie súdu prvej inštancie v napadnutom III. výroku je potrebné podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdiť.

6. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

7.1. V predmetnej veci odvolací súd z predloženého spisu zistil, že žalobca sa žalobou doručenou súdu prvej inštancie dňa 22.01.2019 domáhal sťaženia spoločenského uplatnenia v sume 83 952 eura s 5 % úrokom z omeškania od 22.12.2018 do zaplatenia a zvýšenia spoločenského uplatnenia v sume 41 976 eur s príslušenstvom.

7.2. Súd prvej inštancie vo veci rozhodol rozsudkom zo dňa 25.06.2019 pod č.k. 25C/5/2019-165 tak, že žalobe vyhovel rozsudkom pre zmeškanie. Na základe odvolania žalovanej bol predmetný rozsudok zrušený uznesením Krajského súdu v Nitre zo dňa 11.12.2019 pod č.k. 25Co/165/2019-190 z dôvodu nesplnenia podmienok pre vydanie rozsudku pre zmeškanie. Prvoinštančný súd vo veci opätovne rozhodol rozsudkom zo dňa 01.06.2021, pod č.k. 25C/5/2019-342 (právoplatný v spojení s rozhodnutím odvolacieho súdu dňa 11.12.2022), ktorým zaviazal žalovanú zaplatiť žalobcovi náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia v sume 25 376,40 eura s 5%-ným úrokom z omeškania zo sumy 58 766,40 eura od 22.12.2018 do 24.11.2019, zo sumy 25 376,40 eura od 25.11.2019 do zaplatenia, zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia v sume 29 382,50 eura, a to všetko do 3 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia. Zároveň II. výrokom konanie v časti o zaplatenie sumy 33 390 eur zastavil, a výrokom III. vo zvyšku návrh zamietol. Výrokom IV. zaviazal žalovanú zaplatiť na účet Okresného súdu Nitra súdny poplatok v sume 3 285,50 eura do 15 dní od právoplatnosti rozhodnutia. V. výrokom žalobcovi voči žalovanej priznal náhradu trov konania v rozsahu 40%. Obe strany podali proti rozsudku súdu prvej inštancie odvolanie. Odvolací súd o odvolaniach rozhodol rozsudkom zo dňa 26.10.2022 pod č.k. 25Co/64/2021-411, tak, že prvým výrokom rozsudok v napadnutej vyhovujúcej časti výroku I. potvrdil a v časti úroku z omeškania zmenil zo sumy 58 766,40 eura na sumu 33 390 eur od 25.11.2019 do zaplatenia. Odvolací súd II. výrokom zmenil III. výrok napadnutého rozsudku v zamietajúcej časti tak, že žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi sťaženie spoločenského uplatnenia v sume 12 592,80 eura s 5%-ným úrokom z omeškania od 25.11.2019 do zaplatenia a z titulu zvýšenia spoločenského uplatnenia sumu 6 297,10 eura do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Odvolací súd III. výrokom v ostatnej zamietajúcej časti napadnutý rozsudok potvrdil, a IV. výrokom rozsudok v časti poplatkovej povinnosti a v časti náhrady trov konania zrušil a vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Odvolací súd vydal dňa 18.01.2023 pod č.k. 25Co/64/2021-453 opravné uznesenie, ktorým rozhodol, že prvá veta I. výrokovej časti má správne znieť "sumu 33.390 eur od 22.12.2018 do 24.11.2019". Následne súd prvej inštancie rozhodol napadnutým uznesením, ktoré je z dôvodu podaného odvolania žalobcu vo vzťahu k výroku III. predmetom prieskumu odvolacím súdom.

8. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

9. Podľa § 255 ods. 2 CSP, ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

10. Podľa článku 2 ods. 1 CSP, ochrana ohrozených alebo porušených práv a právom chránených záujmov musí byť spravodlivá a účinná tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty.

11. Zásada úspechu v spore premietajúca sa v ustanovení § 255 je esenciálnym kritériom priznania náhrady trov konania. Úspech vo veci súd vždy skúma čo do právneho základu veci a čo do výšky priznaného nároku. Zásada úspechu vo veci (zásada zodpovednosti za výsledok sporu) charakteristická pre sporové konania sa uplatní tak, že neúspešná strana sporu je povinná nahradiť v spore úspešnej strane trovy konania, ktoré úspešnej strane vznikli. Zásada úspechu sa vzťahuje aj na konania, kde súd rozhoduje o spôsobe vyporiadania, konkrétne i na konanie o vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Procesný úspech sa určuje vo vzťahu k predmetu sporu úspechom (t.j. víťazstvom) v spore. Plný úspech v spore sa zisťuje porovnaním žalobnej žiadosti (petitu) a výroku, ktorým sa rozhodlo vo veci samej. Žalobca dosiahne plný úspech vo veci, ak sa výrok meritórneho rozhodnutia zhoduje so žalobným petitom, ktorý bol naposledy urobený vo veci samej, t.j. ak sa jeho žalobe vyhovel v celom rozsahu. Pomer úspechu je základným meradlom pre nárok na náhradu trov. Ak mala strana plný úspech v spore, prizná sa jej celá náhrada trov konania.

12. Naopak, ak žiadna zo strán nedosiahla plný úspech v spore, má každá z nich len čiastočný úspech, t.j. každá zo strán je sčasti úspešná a sčasti neúspešná. V prípade, ak dosiahla strana v spore úspech len čiastočný, tak sa náhrada trov konania pomerne rozdelí. Aby čiastočný úspech založil nárok na čiastočnú

náhradu trov konania, musí sa jednať o prevažujúci úspech, teda, aby po porovnaní úspešnosti oboch strán zostala ešte suma opodstatňujúca záver o prevažujúcom úspechu jednej zo strán sporu. Ak sa v spore navzájom vyrovnajú úspech a neúspech, náhrada trov konania sa spravidla neprizná žiadnej zo strán. Pomer rozdelenia náhrady trov konania zodpovedá pomeru víťazstva strany vo veci samej, zníženého o pomernú časť jej neúspechu. Pomer úspechu je treba určiť vždy, ak má byť náhrada trov konania rozdelená, pričom sa určuje k celému predmetu konania.

13.1. Podľa žalobcom namietanej právnej úpravy uvedenej v ustanovení § 142 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku účinnej do 30.06.2016, ako aj podľa novej právnej úpravy účinnej od 01.07.2016 v Civilnom sporovom poriadku, sa právna úprava náhrady trov konania v sporovom konaní spravuje zásadou úspechu v konaní, resp. v spore. Podľa § 142 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku (OSP) účinného do 30. júna 2016, aj keď mal účastník vo veci úspech len čiastočný, môže mu súd priznať plnú náhradu trov konania, ak mal neúspech v pomerne nepatrnej časti alebo ak rozhodnutie o výške plnenia záviselo od znaleckého posudku alebo od úvahy súdu.

13.2. Porovnaním doterajšej a novej právnej úpravy je možné dospieť k záveru, že CSP už nedisponuje ustanovením obdobným úprave obsiahnutej v § 142 ods. 3 OSP, ktoré sa uplatňovalo ako *lex specialis* vo vzťahu k úprave obsiahnutej v § 142 ods. 2 OSP. Z uvedeného vyplýva, že nepatrný úspech už CSP nepozná (a preto pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov sa podľa CSP zohľadňuje každý neúspech). Na rozdiel od predchádzajúcej právnej úpravy tak nová právna úprava neobsahuje tri špeciálne skutkové podstaty (§ 142 ods. 1, 2 a 3 OSP), ale len dve (§ 255 ods. 1, 2 CSP). Na prvom mieste je zásada úspechu a v prípadoch, keď mala strana sporu vo veci úspech len čiastočný, platí pravidlo obsiahnuté v § 255 ods. 2 CSP (pomer úspechu). Zásadu úspechu vo veci treba uplatniť aj na konania, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu (sudcovské právo) alebo od znaleckého posudku.

14.1. Nová práva úprava za určitých okolností nevylučuje osobitný režim posudzovania úspechu v konaní a nárokov na náhradu trov v prípadoch, keď výška plnenia závisela od znaleckého posudku alebo od úvahy súdu, a to z hľadiska výsledku v zásade zhodne, ako podľa doterajšej úpravy (pozri nálezh Ústavného súdu SR č.k. II. ÚS 399/2019-37 zo dňa 15.04.2020).

14.2. V predmetnej veci však bolo potrebné zohľadniť skutočnosť, že žalobcov úspech závisel od jeho spoluzavinenia, ktoré súd určil vo výške 10%. Odvolací súd vo svojom rozhodnutí zo dňa 26.10.2022 pod č.k. 25Co/64/2021-411 ustálil, že spoluvina žalobcu je daná v rozsahu 10%. V prípade, že by k spoluzavineniu nedošlo, žalobca by mal nárok na náhradu trov konania v plnej výške. V opačnom prípade by mohlo dôjsť k nežiaducemu zásahu aj do práv žalovanej. Miera spoluzavinenia žalobcu na vzniku škody spočívajúca v nepripútaní sa bezpečnostnými pásmi navyše vychádzala aj z rozhodnutí Krajského súdu v Nitre vedených pod č.k. 7Co/39/2021-147 zo dňa 17.05.2022, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 11.07.2022 a č.k. 6Co/25/2021-243 zo dňa 22.04.2022, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 27.05.2022, kde bola spoluvina žalobcu rovnako ustálená v tejto výške. Rovnako odvolací súd v predmetnej veci vzhladol spoluvinu žalobcu v rozsahu 10%, čo sa prejavilo aj v priznanej sume náhrady sťaženia spoločenského uplatnenia, ako aj jeho zvýšenia. Miera spoluzavinenia žalobcu s poukazom na predchádzajúce právoplatné rozhodnutia v iných veciach medzi stranami sporu bola žalobcovi dobre známa.

14.3. Preto súd pri rozhodovaní o náhrade trov konania musel s poukazom na konštatované a vzhladom k individuálnym okolnostiam veci (odlišným ako boli v žalobcom citovanom rozhodnutí ÚS SR) postupovať v zmysle ustanovenia § 255 ods. 2 CSP (obdobne v rozhodnutí NS SR sp.zn. 7Cdo/288/2021 zo dňa 30.11.2021) a nemohol aplikovať žalobcom namietané rozhodnutie ÚS SR.

15.1. Odvolací súd sa stotožnil s názorom súdu prvej inštancie aj v určení výšky trov konania. Pomer rozdelenia náhrady trov konania súd pvej inštancie správne vypočítal ako pomer víťazstva žalobcu vo veci samej, zníženého o pomernú časť jeho neúspechu. Žalobca si žalobou uplatnil sumu 125 928 eur, ktorá po odpočítaní sumy, ktorú žalovaná plnila vo výške 33 390 eur predstavovala sumu 92 538 eur (100%). Žalobcovi bola súdom priznaná suma vo výške 73 648,80 eura, čo predstavovalo jeho úspech vo výške 79,59%, po odpočítaní jeho neúspechu (18 889,20 eura) 20,41% predstavoval jeho úspech 59,18%, na ktorých úhradu súd zaviazal žalovanú.

15.2. Rovnako odvolací súd nemohol súhlasiť s námietkami žalobcu uvedenými v odvolaní o odlišnom výpočte úspechu. Podľa neho mal byť jeho celkový úspech vo výške 80%, keďže neúspešný bol len v 10% predstavujúcich spoluzavinenie. Takýto výpočet je nesprávny a nereflektoval by ani na priznané trovy v zastavujúcej časti pre čiastočné späťvzatie žaloby z dôvodu plnenia žalovanej (vo výške 33 390 eur), kde bola žalobcovi priznaná náhrada trov konania v rozsahu 100%.

16. Súd prvej inštancie vzhľadom k uvedenému napadnutým rozhodnutím správne rozhodol dvomi samostatnými výrokmi o náhrade trov konania v súlade s názorom odvolacieho súdu použijúc separáciu trov konania v zmysle § 256 v časti späťvzatia žaloby ako aj o ostatných trovách konania vo veci samej, ktorý výrok bol napadnutý odvolaním žalobcu, kde správne aplikoval zásadu úspechu upravenú v ustanovení § 255 ods. 2 CSP a tiež dospel k správnej výške priznaných trov. S poukazom na vyššie uvedené dospel odvolací súd k záveru, že uznesenie súdu prvej inštancie je potrebné v napadnutom III. výroku podľa ustanovenia § 387 ods. 1 CSP potvrdiť.

17. Podľa § 396 ods. 1 CSP, ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie.

18. Podľa § 262 ods. 1 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

19. V súlade s vyššie uvedenou právnou úpravou odvolací súd rozhodol o nároku na náhradu trov odvolacieho konania tak, že žalovaná, ktorá bola v odvolacom konaní úspešná, má voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%, o výške ktorých rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

Toto rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP). Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), to neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).